

2020-05-08

Sveriges regering
Sveriges riksdag
EU kommissionen
EU parlamentet

Europaforum Norra Sveriges synpunkter inför EU:s nya skogsstrategi - vikten av en regional dimension som premierar redan hållbara regioner och industrier

Europaforum Norra Sverige (EFNS) är ett nätverk för politiker på lokal och regional nivå från Norrbotten, Västerbotten, Jämtland Härjedalen och Västernorrland. EFNS är en mötesplats och kunskapsarena där EU:s politik analyseras och diskuteras i de avseenden där den berör norra Sverige. EFNS bevakar Europafrågor för att påverka EU:s lagstiftning, EU:s strategier och handlingsprogram samt EU:s budget. Syftet med EFNS är att tillvarata norra Sveriges intressen både på den europeiska arenan och i förhållanden till den nationella nivån i frågor med ett tydligt europeiskt perspektiv.

EFNS POSITION I SAMMANDRAG

- EFNS välkomnar EU:s nya skogsstrategi, men understryker vikten av att ta hänsyn till de stora regionala skillnaderna inom EU när det gäller skogsbestånd, skogsbruk och biodiversitet.
- EFNS betonar att skogsnäringen i norra Sverige är en viktig näring som sysselsätter cirka 22 000 personer med ett förädlingsvärde på cirka 22 miljarder kronor. Skogen har även andra vitala värden inom friluftsliv och rekreation. Skogens biologiska, ekonomiska och sociala värden är avgörande för en levande landsbygd i norra Sverige.
- EFNS understryker vikten av att fortsätta utveckla hänsynstagandet vid brukande av skogen och att kontinuerligt förbättra skogsskötseln på ett sätt som både gynnar den biologiska mångfalden i skogen samt nyttjande av skogens resurser motsvarande dess nettotillväxt.
- EFNS understryker att det svenska och aktiva skogsbruket, med en ökad och hållbar användning av skoglig biomassa, krävs för att uppfylla EU:s klimat- och energimål.
- EFNS betonar att skogens roll i klimatarbetet och för biodiversitet inte kan värderas utifrån snäva betraktelser av kolflöden och biologisk mångfald i enskilda skogsbestånd eller över en kort tidsperiod.

Norra Sverige och skogen i den gröna omställningen

Med målet att Europa ska bli den första klimatneutrala världsdelen år 2050 sätter den gröna given agendan för EU-arbetet framöver, där EU:s nya skogsstrategi är ett av initiativen. Med en yta på 222 564 km² där 97% av den produktiva landarealen är täckt av skog är norra Sverige en av Europas skogrikaste regioner. Norra Sverige har möjlighet att spela en nyckelroll i den gröna

samhällsomställning som krävs för att nå EU:s klimat- och energimål med ett aktivt och uthålligt skogsbruk och god tillgång till förnybara energikällor såsom biomassa, vattenkraft och vindkraft.

Sverige är världens näst största exportör av skogsbaserade produkter tillverkade med hjälp av förnybar skogsråvara och förnybar energi som redan idag ersätter produkter och energi med fossila råvaror inom EU. Denna industriella aktivitet genererar stora mängder rest- och återvinningsprodukter som kan förädlas till nya biobaserade produkter som till exempel gröna kemikalier, bioplast, smarta förpackningar och transportbränslen. Norra Sverige har dessutom världsledande skogs- och processindustrier och är ledande när det gäller såväl skogsforskning som klimatsmarta innovationer.

Sveriges skogsbestånd ökar stadigt. Under 1900-talet fördubblades i det närmaste virkesförrådet och lagret av kol i svensk skog, samtidigt som virkesskörden ökade till det dubbla. Utöver den brukade skogen har Sverige en skyddad skogsmark som är större än hela skogsbestånden i 21 andra EU-länder. Den svenska bioekonomin domineras av skogsbruket och de produkter som skapas av skogen som råvara. Bioenergi från skoglig biomassa är en av grundstommarna i vårt energisystem. Miljöhänsynen i dagens skogsbruk är en styrka för den framväxande bioekonomin. Målkonflikter mellan den skogliga bioekonomin och ett hållbart skogsbruk motverkas i Sverige genom ökad skoglig tillväxt, frivilliga avsättningar, hållbarhetscertifiering och skyddet av biodiversitet.

Skogens betydelse för en levande landsbygd är central utifrån såväl ekonomiska och biologiska som sociala värden. Skogsnäringen i norra Sverige sysselsätter idag cirka 22 000 personer och förädlingsvärdet är på cirka 22 miljarder kronor. Skogen är även en plats för friluftsliv, besöksnäring och rekreation i enlighet med allemansrätten där både markägare och strövare har skyldigheter och rättigheter. Med ett aktivt skogsbruk och en klok användning av skogens produkter kan skogen därutöver spela en avgörande roll i klimatarbetet.

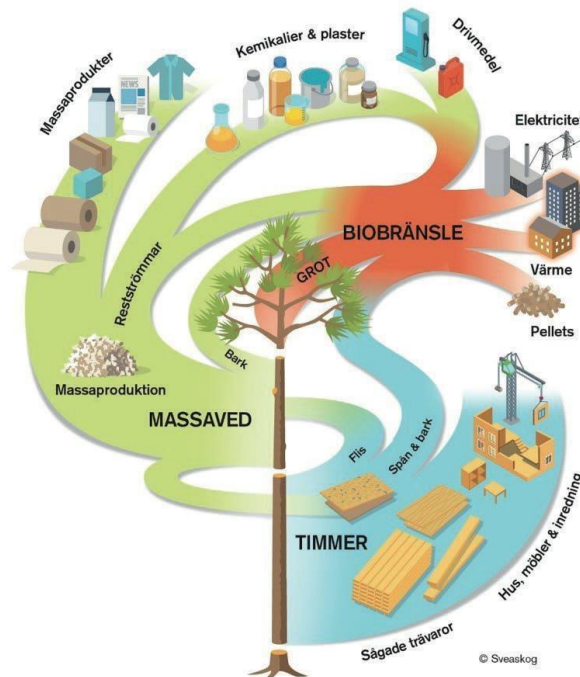
Skogens miljö- och klimatnytta - kolbindning och substitution

Genom *kolbindning* tar den växande skogen upp koldioxid som binds och lagras i träden och marken, men klimatnytta skapas även när skogen brukas och skördas då kolförrådet flyttas in i samhället. Svensk skogsvårdslag är en garant för att skogsförrådet ständigt ökar då varje avverkat träd ersätts av två eller tre nya. Det är skogar som växer och som brukas som ger bäst klimatnytta. En obrukad skog tappar med tiden tillväxt varvid klimatnyttan minskar kontinuerligt för att slutligen nå en mättnadsfas då upptag och utsläpp av koldioxid blir lika stora. Skogens roll i klimatarbetet kan inte värderas utifrån snäva betraktelser av kolflöden inom enskilda skogsbestånd eller över en kort tidsperiod. Med ett hållbart skogsbruk, där det sker en kontinuerlig återplantering och där man tar hänsyn till markens kolförråd och långsiktiga produktionsförmåga, kan svensk skog avverkas till volymer motsvarande dess tillväxt samtidigt som kolförrådet i skogslandskapet hålls intakt eller till och med ökar över ett längre tidsperspektiv. Detta samtidigt som den biologiska mångfalden bevaras.

Den långsiktigt viktigaste betydelsen för att lindra växthuseffekten har skogen genom att erbjuda ett förnyelsebart och klimatneutralt material som ersättning för fossila bränslen och energiintensiva material som plast och betong - *substitution*. Svenskt skogsbruk drivs idag av efterfrågan på sågtimmer. Den största delen av råvaran används till att bygga varaktiga träprodukter som hus och möbler, samt för produktion av papper och förpackningar. Rest- och sidoströmmarna från

skogsindustrin förädlas och används sedan som ersättning för fossila råvaror, framför allt energi, vilket beskrivs i bilden nedan. Sidoströmmarna från en industri är således råvara för en annan.

Skog på EU-nivå

Trots att det inte finns någon legal grund för en gemensam politik kring skog på EU-nivå finns det EU-lagstiftning som har en direkt eller indirekt påverkan på skogen och skogsbruket. Svenskt skogsbruk är reglerat genom en skogsvårdslag där kraven på att skogsbruket ska ta omfattande miljöhänsyn, produktionsmål och miljömål är jämställda. Denna kan med fördel användas i framtagandet av en ny europeisk skogsstrategi.

För att uppnå klimatneutralitet 2050 är möjligheten att bedriva ett effektivt och hållbart skogsbruk är avgörande. Skogar med god tillväxt över tid kommer under all överskådlig framtid att binda koldioxid och leverera hållbar råvara till samhällsnyttiga, biobaserade produkter som ersätter fossil råvara. Nya strategier och initiativ måste skapa förutsättningar för detta genom att undanröja osäkerheten kring synen på hållbart skogsbruk.

EU har annonserat höga ambitioner för upprättandet av en cirkulär ekonomi. Norra Sveriges produktion och förädling av råvaror tillsammans med kapacitet för FoU utgör viktiga resurser för hela unionen. EU är en betydande forskningsfinansierare och bör inför kommande programperiod befästa skog och bioekonomi som en prioritet för att upprätthålla en fortsatt stark konkurrenskraft.

Det främjar inte den regionala tillväxtpotentialen att på EU-nivå ytterligare reglera skogsbruket utöver befintligt regelverk via den svenska skogsvårdslagen. Europaforum Norra Sverige anser att en europeisk skogsstrategi måste ta hänsyn till olika regionala förutsättningar inom olika delar av EU. Initiativ från EU bör genomsyras av en stark regional dimension som premierar hållbara regioner och

industrier, gynnar produktiv samordning och synergier samt därmed stärker skogens multifunktionella värden och bidrag till de gemensamma miljö- och klimatmålen.

Antaget vid Europaforum Norra Sverige den 8 maj 2020

Glenn Nordlund (S)
Ordförande EFNS
Region Västernorrland

Jonny Lundin (C)
Region Västernorrland

Erik Lövgren (S)
Kommunförbundet
Västernorrland

Åsa Ågren Wikström (M)
Vice ordförande EFNS
Region Västerbotten

Rickard Carstedt (S)
Region Västerbotten

Ann Åström (S)
Region Västerbotten

Nils-Olof Lindfors (C)
Region Norrbotten

Britta Flinkfeldt (S)
Norrbottens Kommuner

Anders Josefsson (M)
Norrbottens Kommuner

Elise Ryder Wikén (M)
Region Jämtland Härjedalen

Robert Uitto (S)
Region Jämtland Härjedalen

Thomas Andersson (C)
Region Jämtland Härjedalen

Daniel Danielsson (C)
Kommunerna i Jämtlands
län